

curious

#01 FEBRUARI 10

Australien
Nya Zeeland
Kanada
USA

Vänskapsföreningarnas medlemsblad

Churchill, Manitoba

- Kanadas lilla "hot spot"

Mitt utbytesår i USA

Med tåg i Nya Zeeland

*Cooktown
- en sista utpost*

Har du någonsin undrat hur det skulle vara att leva i ett helt annat land, med ett annat språk och en annan kultur? Det har jag gjort i några år, så när tillfället slutligen kom anmälde jag mig som utbytesstudent.

Mitt utbytesår i USA

Vart jag ville åka var inget svårt val. Var är det de gör filmer, musik och nästan allt annat som påverkar oss varje dag? Amerika! Så nu befinner jag mig alltså i USA. Jag bor i Waconia, Minnesota. Den närmaste storstaden är Minneapolis/St Paul, som är huvudstaden i Minnesota. Det tar cirka 50 minuter att köra dit från där jag bor.

Waconia är litet, så jag liksom de flesta andra måste köra till allt. Det enda jag kan gå till är en bensinstation som ligger nära skolan, men den har ett dåligt utbud. Där har de norsk choklad, godis och massor av mat från Toro. Jag har inte varit där själv ännu, men det har alla andra normän som bor här. Butiken säljer självklart också souvenirer såsom vikingahjälmarna och älgarna.

Stor mottagning

Resan hit var lång och mödosam, men när jag äntligen kom fram blev

jag mött och mottagen av min värdfamilj: Sandy, Pat, min värdfamiljs-syster Carly och hennes bästa vän Becky. De första dagarna var jag väldigt trött och jag minns inte så mycket av dem, men en sak minns jag. Jag vågade knappt gå ut ur mitt rum den första morgonen. Jag ville självklart lära känna min värdfamilj, men det var så många intryck och uttryck, som jag inte riktigt var klar över. Nu skrattar vi åt det.

Den första veckan var det County Fair. Det är en stor social händelse i staden, som består av stånd där man säljer mat och dryck, konserter, bondgårdar och en bergochdalbana. Carly tog med mig dit första dagen efter min ankomst med en av sina bästa vänner. Vi hade mycket roligt, och vips så hade jag någon till Demo Derby tillsammans med grannens pojke Ryan, som är i min ålder. Demo Derby är ett antal bilar

som kör in i varandra och vinnaren är föraren av bilen som håller längst. Det var en kul upplevelse.

Den andra veckan åkte jag med familjen till Nord- och Syd-Dakota. Carly är 18 år, så hon skulle kolla några högskolor. Och då hela familjen bor i Dakota, besökte vi dem i samma veva. Jag har nu träffat alla familjemedlemmar från fastrar och farbröder, kusiner och brorsöner, syskon till mor-och farföräldrar. Det var mycket trevligt och fick mig att snabbt känna sig som en i familjen.

Skolan börjar

Efter fyra veckors fester, nya bekant-skaper, roliga saker och starten av idrottssäsongen, började skolan. Jag går på Waconia High School. Läsåret är indelat i tre delar, alltså första tri, andra och tredje tri (tri = termin). Under första terminen läste jag ekonomi, videoproduktion, där vi gjorde många filmer,

reklamslag och en egen TV-show, som visades i varje klassrum och varje TV på skolan. Dessutom fick vi lära oss om ljussättning, ljud och bild. Vi hade också ett ämne som heter Small Engines, där vi lärde oss allt om små motorer, alla delar de innehåller, hur de fungerar och vi fick plocka isär dem och sätta ihop dem igen. Det var det bästa och roligaste ämnet där jag fick ett A. USAs historia, där vi studerar den amerikanska historien, hur de hjälpte till och upplevde bland annat Andra världskriget. Dessutom hade vi franska.

Under den andra terminen, som jag går på nu, har vi Comp 11, som är engelska och US History B. Här lär vi oss mer om rasismen i USA etc. Vi har också sociologi, där vi lär oss hur människor beter sig i umgänget med varandra och varför. Geometry A - Matematik i USA är inte som i Norge, där vi har ett ämne. Här är allt uppdelat. I keramik gör vi keramiska saker, och det är ett mycket roligt och intressant ämne.

Den tredje terminen (den sista), som börjar i februari/mars, har jag Geometry B och CSI/Forensics, vilket - som namnet antyder, är ett ämne där vi lär oss att lösa mord och tittar på "mordplatser" för att ta reda på vad som hände. Ämnet är baserat på TV-programmet CSI. Det låter jättekul och jag är mycket glad över att få läsa detta ämne. Ämnet Government vet jag inte riktigt vad det handlar om. Readings in Lit är en fortsättning på Comp 11, där vi läser böcker som vi får prov på. Vi har också Franska II, som är en fortsättningskurs.

Simning och fotboll

Efter flera veckors simning, började jag med fotboll, men Varsity- och Junior Varsity-lagen var fulla, så jag var tvungen att börja i B-laget. Jag spelade med personer som var yngre än jag, men det gjorde ingenting, för de var mycket trevliga och laget tog emot mig väl. Jag hade det karaktärligt med att spela fotboll under hela säsongen. Nu är det en ny säsong, men jag kommer inte att hålla på med idrott förrän nästa säsong.

Ettipsomdutanckerbliutbytes-student:

Säg inte nej till de möjligheter som erbjuder sig. De hjälper dig enormt. Efter en tid i skolan fick jag flera vänner, men jag måste erkänna att jag kan räkna mina bästa vänner på mina fingrar: Renee, Paige, Brooke, Kelly, Sarah, Anna och Carly.

Nu har jag snart gått i skolan i två månader och allt är mycket bra, även om det naturligtvis finns saker som irriterar mig. Skolan är nämligen väldigt annorlunda och har mycket stränga regler. Man måste alltid sitta på sin plats och ha föräldrarnas underskrift på allt. De och hur det ser tecken är ganska patetisk, men det är ett annat land och det gäller att bita ihop tänderna för det är definitivt värt i längden.

Inte mycket hemlängtan

Hittills har jag inte haft alltför stor hemlängtan. Jag har haft två perioder där jag väldigt gärna ville åka hem. Inte för att jag inte gillar att vara här, för jag älskar att vara här, utan för att jag saknar min mamma och pappa och naturligtvis min bror. Alla har olika sätt att hantera sådana situationer. Jag gör gärna saker med min värdfamilj eller mina vänner, något roligt som får mig på andra tankar. Då blir allt genast bättre. Egentligen är jag en person som helst vill vara ensam i sådana situationer, men jag har upptäckt att det faktiskt hjälper mycket bättre att vara social.

Till Kalifornien

För ett tag sedan kom så äntligen långhelgen då vi skulle besöka Tony, min värdfamiljsbror, för första gången. Efter mötet var jag lite irriterad över att han inte längre bodde hemma, eftersom vi kom så bra överens.

Resan gick till Los Angeles i Kalifornien, där han nu bor och arbetar med film - samma sak som jag vill arbeta med. Vi gjorde mycket roligt. Första dagen var vi i Disneyland och California Adventures - och var där hela dagen. Det var otroligt roligt. Dagen därpå körde vi på Hollywood Boulevard till Venice Beach. Det var också mycket roligt för jag har alltid velat åka där. På kvällen åkte vi till Universal Studios, eftersom det var den stora Halloween

För alla som funderar på att bli utbytesstudent: Gör det! Du lär dig så mycket, får massor av nya vänner och erfarenheter.

Kajsa Gude, 17 år, Oslo

Horror Nights. Det var det bästa jag någonsin har upplevt. När vi kom in var det helt mörkt och dimma överallt. Skådespelare gick runt i hela parken och skrämde oss. Fyra stora skräckfilmer hade gjorts om till "verklighet". Med det menar jag att de hade gjort modeller av husen och de mest kända scenerna i varje film, och vi gick igenom detta och var naturligtvis rädda hela vägen. Det är nästan omöjligt att förklara, men om du någonsin vill uppleva något helt oförglömligt, så åk dit! Dagen därpå åkte vi till Six Flags, så när jag kom hem hade jag varit på fyra nöjesparker på tre dagar.

Julen

Jag fyllde nyss år och då hade min familj hängt upp Happy Birthday-banderoller i hela huset. Mycket trevligt och roligt. Redan en vecka före Thanksgiving var huset dekorerat inför julen, precis som alla andra hus i grannskapet. Det är helt galet hur tidigt de börjar, men det ger en mysig julstämning. Hela trädgården var dekorerad med stora ljusklädda rådjur, jultomtar och diverse andra saker som definierar julen för de flesta. Det är mycket trevligt att köra omkring på gatorna på kvällen med alla ljusdekorationer. För första gången på flera år avstod familjen från att dekorera hela taket. Jag är ganska säker på att det var för att jag hade sagt att jag hade hört att amerikaner alltid överdriver julpjyntningen!

Efter Thanksgiving togs julgranen in och sattes i mitten av huset. Man kan knappt se trädet eftersom det är så täckt med ljus och allt annat som de har dekorerade det med. För alla som funderar på att bli utbytesstudent: Gör det! Du lär dig så mycket, får massor av nya vänner och erfarenheter. ★

Med tåg i Nya Zeeland

De allra flesta turister som besöker Nya Zeeland hyr en bil eller en husbil för att ta sig runt, men i själva verket är det också möjligt att använda tåg i Nya Zeeland. Och tro inte tåg bara är till för nördar. Med tåget kommer man ofta till mycket natursköna områden, som saknar vägar eller dit det är svårt att nå med bil. Fördelen med att ta tåget är också att personen som i vanliga fall kör bilen, kan slappna av och njuta av åkten och utsikten.

I Nya Zeeland finns idag cirka 4000 km järnvägsräls, men tyvärr trafikas endast en liten del av järnvägsnätet med regelbundna persontåg. Förutom lokaltrafiken kring Auckland och Wellington finns det bara passagerartrafik på fyra linjer. Det statsägda Kiwi Rail bedriver via dotterbolag TranzScenic trafik på tre av dessa linjer.

Tåg på Nordön

På Nordön går dagligen ett tåg, The Overlander, 680 km mellan Auckland och Wellington i vardera riktningen på sommaren. På vintern avgår i regel tåg tre dagar i veckan. Restiden tar 12 timmar i varje riktning. De dagliga norr- och sydgående tågen möts på stationen National Park, där de gör ett uppehåll med tid för en liten promenad och förfriskningar. Under uppehållet byter personalen tåg så att alla kommer hem till kvällen.

Bansträckningen går bland annat längs havet på "hyllor" i bergen, genom stora jordbruksområden, genom odliga områden i mitten av ön (National Park), över djupa raviner, längs floder och i grönskande dalar. En av höjdpunkterna är den 414 meter långa Hapuawhenua-bron från 1987. Från tåget kan man se den gamla järnvägsbron, som reser sig 43 meter över dalen.

Då järnvägen skulle byggas var ett av problemen att övervinna höjdskillnaden upp till platån på National Park, där landskapet stiger kraftigt när man

kommer norrifrån. Man löste det genom att först låta järnvägen att göra en hårnålskurva på cirka 180 grader och köra en bit upp på bergssidan. Därefter byggdes järnvägen i en spiral där tåget gör 360-graderssvängar under det att järnvägen ständigt går uppåt och slutligen når platån. Höjdskillnaden mellan stationen vid spiralens start, Raurimu, och stationen National Park är det 215 meter, som utgörs av en sträcka på 11,5 km.

Tåg på Sydön

På Sydön driver TranzScenic två linjer, TranzCoastal och TranzAlpine. Den förstnämnda går mellan Picton och Christchurch (348 km) med två turer per dag. Till Picton kommer man lättast med färjan från Wellington (InterIslander). Två av färjorna kan ta tågvagnar, så om man vill uppleva lite Stora Bälts-stämning "som på den gamla goda tiden", ta då färjan från Wellington och gå utanför terminalbyggnaden, innan du går ombord och njut av rangeringen av vagnarna av och på färjan med det typiska "kling klang-ljudet" från vagnarnas hjul när de körs ombord på och av från färjan. För övrigt är en av järnvägsfärjorna, Arahura, byggd i Aalborg 1983. Med tåget från Picton åker man vid Seddon på en tvåvåningsbro över floden Awatere. Tåget går längst upp, och till dess en ny vägbro togs i drift 2007, körde bilarna på den nedre delen precis som på Öresundsbron. Efter att ha passerat Waima River cirka 90 km från Picton kör tåget på en sträcka av 105 km mycket nära Stilla havet.

Om man tittar noga, är det ofta möjligt att se sälar på klipporna i havet nedanför järnvägen. Då och då kan även en flock delfiner eller en val siktas. En stor del av året är det möjligt att se snö på toppen av bergskedjan Kaikoura Ranges.

Ungefär halvvägs stannar tåget i Kaikoura, där man bör stanna en dag eller två dagar för att delta i en valsafari och se kaskelottvalar. Chansen att få se dessa stora däggdjur är mycket stor i det här området. De sista 100 km till Christchurch kör tåget över den stora, frodiga och platta Canterbury Plains, där vin- och vetefält dominerar. Resan mellan Picton och Christchurch tar drygt fem timmar.

Midland Line

- Christchurch till Greymouth

Från Christchurch utgår Midland Line, som går över Sydön till Greymouth. Längd är ungefär 243 km. För att bygga denna järnväg var man tvungen att korsa de höga, ofta snöklädda Southern Alps (södra alperna), som löper längs ön. Det löste man genom att bygga den 8,6 km långa Otiratunneln, som stod färdig 1923 och ligger gott och väl halvvägs till slutstationen i Greymouth på Sydöns västkust. På denna sträcka kör TranzAlpine två turer per dag. En enkel resa tar ungefär 4,5 timmar. Den första delen av resan går på den platta mark och jordbruksintensiva Canterbury Plains, men efter cirka 90 kilometer når tåget Waimakaririfloden, som kan ses från bergssidan. Vid Otiratunneln finns ►

Tåg från Mainline Steam Heritage Trust löper längs Stillehavet mellan Napier och Gisborne, oktober 2008.

16 tunnlar på en sträcka av cirka 15 km. Tåget kör över floddalar på flera viadukter, av vilka den högsta är 73 meter ovanför floden.

När man kommer ut från Otiratunneln konstaterar man oftast att vädret på västra sidan är mycket annorlunda. Här regnar det mycket, och vegetationen är mycket frodig. Hela järnvägssträckningen anses vara en av världens vackraste, och man bör absolut inte missa detta när man reser till Nya Zeeland.

På grund av terrängen är järnvägar i Nya Zeeland byggda med många kurvor och stigningar, så av ekonomiska skäl byggdes järnvägen med smal spårvidd (1067 mm jämfört med 1435 mm hos oss). Tågen kör därför på många sträckor inte särskilt snabbt, men det ger precis tillräckligt med tid för att njuta av utsikten. TranzScenic-tågen har oftast även en eller flera öppna vagnar med utsiktsplattformar varifrån man kan se den storslagna naturen utan den oundvikliga smutsen på fönstren i vagnarna. Alla TranzScenics-vagnar har luftkonditionering.

Taieri Gorge Railway
På Sydön finns också Taieri Gorge

Railway, som utgår från Dunedin. Denna järnvägen går på en nedlagd sträcka, som köptes av staden Dunedin, då man ville ge turisterna den magnifika upplevelsen att åka genom den vackra och vilda Taieri Gorge. Minst en tur- och returresa från Dunedin på 55-75 km avgår dagligen, varav de flesta sker i dalen där Taierifloden slingrar sig fram. Järnvägen går högt över dalen, där den högsta bron är 47 meter hög, och går genom tio tunnlar. I denna sträcka används både moderna vagnar med luftkonditionering och äldre vagnar med öppna påstigningsplattformar och fönster som kan öppnas. En rundtur tar vanligtvis sex till åtta timmar.

Förutom trafikering på denna sträcka kör Taieri Gorge Railway också vanligen en till två gånger i veckan en dubbeltur på cirka fem timmar på linjen mellan Dunedin och Palmerston. På denna resa åker man längs Otago Harbour, över bergen med fantastisk utsikt över Stilla havet och genom tunnlar längs BlueSkin Bay - en tur i ett storslaget landskap.

De båda operatörernas webbplatser finns på:
♦ www.tranzscenic.co.nz och
♦ www.taieri.co.nz

Andra tågresor
En resa på en eller flera av dessa järnvägslinjer kan göras, oavsett vilken tid på året man gästar Nya Zeeland, men vill man uppleva mer, finns det varje år flera möjligheter att komma ut på linjer som normalt är reserverade för godstrafik, men som i skönhet är i paritet med de redan nämnda. I synnerhet är sträckan mellan Napier och Gisborne på Nordön värd ett besök. Här går sträckan förbi vingårdar, genom skogar och genom 20 tunnlar på den högsta järnvägsbron i Nya Zeeland, Mohaka Viaduct, 97 meter hög, förbi stora kalkstensklippor både inåt landet och längs kusten, högt över på en "hylla" i berget ut till Stilla havet, och längs en havsbukt där järnvägsbanken säkras med utrangerade järnvägsvagnar fyllda med betong.

Om resan görs bakom ett stort ånglok blir upplevelsen ännu större. Det finns inget som att höra ett ånglok ta sig uppför en backe med taktfast rytm - och till och med ett imponerande stort sådant på smalspår.

Två andra järnvägslinjer som går genom en storslagen natur kan också rekommenderas. De går båda på sluttningar av älvdalar. Den ena, som oftast trafikeras av utflyktståg går

igenom Manuwatu Gorge mellan Palmerston North och Woodville på Nordön. Den andra går genom Buller Gorge mellan Buller och Westport på västkusten av Sydön. Den sistnämnda sträckan har inte trafikerats med persontåg på många år, men sträckan har just godkänts för persontrafik igen, varför det säkerligen arrangeras specialturer här nästa år. På båda dessa linjer går järnvägen och landsvägen på varsin bergssida, men åker man med tåg, kan också bilföraren koppla av istället för att koncentrera sig på att köra på den mycket krävande vägen.

Det är några grupper av entusiaster som organiserar dessa specialturer. De mest aktiva är Steam Incorporated och Mainline Steam Heritage Trust. Båda har flera ånglok, även mycket stora maskiner. Steam Incorporated har en del äldre vagnar med påstigningsplattformar varifrån man kan njuta av utsikten och röken från loket, medan Mainline Steam Trust använder mer moderna vagnar med luftkonditionering. Förutom att trafikera sträckor där det normalt inte finns persontrafik, används ånglok på sträckor som också TranzScenic trafikerar.

Vill man uppleva denna speciella del

av Nya Zeeland med en eller flera specialtåg, som nästan alltid också gör uppehåll efter halva sträckan för att man skall kunna stiga av och uppleva och fotografera utsikten, landskapet och tåget, ja, då är man tvungen att planera sitt besök i Nya Zeeland kring en eller flera av dessa utflykter. Det är också ofta möjligt att få tillstånd att vara i ångloket mellan två hållplatser. Utflykterna annonseras oftast i mycket god tid i förväg, och jag rekommenderar att man håller ett öga på följande webbplatser:

Steam Incorporated:
♦ www.steaminc.org.nz

Mainline Steam Heritage Trust:
♦ www.mainlinesteam.co.nz

Taieri Gorge Railway:
♦ www.taieri.co.nz

Praktisk information
Resande med tåg i Nya Zeeland kräver att man har köpt en biljett till den önskade avgången i förväg. Innan man stiger på tåget får man sin platsbiljett. Har man bagage stuvats den i en särskild vagn och återlämnas när man anländer till sin destination, så det är ett enkelt och bekvämt sätt att resa.

Skulle man bli hungrig eller törstig på vägen, finns det på alla tåg i en av vagnarna en buffé, där man kan köpa drycker, smårätter, kakor, chips och godis. Vi brukar inta en eller flera varma pajer, som vi tycker är mycket läckra, på dessa turer.Under resan berättar tågpersonalen via högtalare om vad som är värt att titta på, och dessutom får man oftast också lite undervisning i historia och ibland höra en anekdot.

En del veteranjärnvägar och muséer kör också regelbundet med ångtåg på egna korta sträckor. Följande rekommenderas:

MOTAT
♦ www.motat.org.nz
- *Stort transportmuseum i Auckland.*

Glenbrook Vintage Railway:
♦ www.railfan.org.nz
- *en sju kilometer lång veteranbana med både stora och små ånglok.*
Weka Pass Railway:
♦ www.wekapassrailway.co.nz
- *en 14 km lång bana, som går genom*

ett mycket speciellt och vackert kalkstenområde.

Ferrymead Heritage Park:
♦ www.ferrymead.org.nz
- *Ferrymead är ett utomhusområde med gamla byggnader, bilmuseum, flygmuseum, en museumsjärnväg och en museumsspårväg (bl a med ett ånglokomotiv) mm.*

Plains Railway and Historical Museum:
♦ www.plainsrailway.co.nz

Som en kuriositet kan nämnas att Plains Railway och Ferrymead har museumsrälsbussar, som är byggda på licens från Danmark (Frichs, Århus, Danmark) och utrustade med motorer från Frichs av samma typ som de första danska snabbtågen från 1930-talet. Rälsbussar används då och då under dagar med aktivitet.

Specifika upplevelser
Min fru och jag har varit i Nya Zeeland fyra gånger och varje gång använt både vanliga tåg och specialtåg. År 2006 körde vi till exempel över 1000 km med ångloksdragna tåg i samband med evenemang på Dunedins järnvägsstations 100-årsjubileum. Vid detta tillfälle fanns sex ånglok igång med uppvisning och utflyktståg. Under 2008 firade man 100-årsjubileet av öppnandet av sträckan mellan Auckland och Wellington, där fem ånglok var i drift under ett förlängt veckoslut. Nyzeeländarna är riktigt bra på sådana arrangemang och vi förväntar oss ett större arrangemang 2013, då den första nyzeeländska järnvägen firar 150-årsjubileum. Vi har således haft många fina och unika upplevelser både i reguljära tåg och specialtåg, så jag hoppas att den här lilla artikeln kanske har inspirerat till att använda tåget vid besök i Nya Zeeland. Det finns så många vackra naturupplevelser och äventyr som väntar. Vi har till exempel fortfarande ogjort att åka med tåget rakt igenom huvudgatan i Kawakawa på Nordön.

♦ www.bayofislandsvintagerailway.org.nz

Om du vill ha mer information eller annan hjälp i samband med tågresor, kan jag nås på: hh.fentz@get2net.dk.

Ha en bra resa. ★

Cooktown

- en sista utpost

För tolv år sedan reste jag till Australien för första gången. Jag besökte flera av de kända platser som brukar ingå i "vad-du-måste-se", men jag ville samtidigt uppleva något mer. Så när jag läste i min Wilmaguide om Cooktown, en stad med några få tusen invånare, en sista utpost mot den verkliga vildmarken i Cape York Peninsula, bestämde jag mig för att åka dit. Ett val som fått en avgörande betydelse i mitt liv.

Cooktown ligger 250 km norr om Cairns och resan dit är en upplevelse i sig. Om du inte hyr egen bil kan du åka med buss eller flyg (mindre storlek), och visst ger flyget en bedårande utsikt, men bussresan är något alldeles extra, om du väljer kustvägen. Bussen som går via kustvägen tar dig med på en spektakulär resa utmed havet och genom världens äldsta regnskog, Daintree. Du passerar det

kända Cape Tribulation, där regnskog och barriärrev möts, två världsarvsområden, och härifrån är det endast fyrhjulsdrift som gäller. Jag minns första gången jag reste här, hur fascinerad jag blev när vi kom till ett vattendrag och vägen försvann ner i vattnet, och upp på andra sidan.

Under regnperioden när vattendragen svämmar över går det inte att ta sig till Cooktown via kustvägen. Men man kan då åka inlandsvägen som passerar genom helt andra omgivningar - ett vidsträckt savannlandskap, en introduktion till "the outback" i Cape York. Cape York Peninsula är omkring en fjärdel så stort som Sverige med en befolkning på knappt 18 000 invånare, varav omkring 60 % är ursprungsbefolkning.

Landbrygga mellan Australien och Papua Nya Guinea

Cooktown ligger inbäddat mellan det regnskogstäckta berget Mount Cook och floden Endeavours breda mynning. Kolonialbyggnader från guldgruvens hektiska dagar kantar stadens sömnaktiga huvudgata. Här finns inget av den turistflöd som karaktäriserar Cairns eller andra turistorter. Kanske lite liv och rörelse vissa fredagskvällar men annars är gatorna folktomma efter mörkrets inbrott. Här är det annat som gäller än sena nätter.

Cooktown och dess flod har fått namn efter upptäcktsresande James Cook som gick på grund utanför kusten med sitt skepp Endeavour år 1770. En händelse som fick en avgörande betydelse för Cooktown, såväl som för hela nationen Australien. Med på resan fanns den svenske botanisten Daniel Solander som, tillsammans med Joseph Bank, introducerade

Cooktown är Australiens närmaste stad till de berömda barriärreven, så här är ypperligt att snorkla och dyka.

Australiens flora och fauna till övriga världen. I Cooktown finns idag ett James Cookmuseum som är ett av de bästa riksantikvariatiska museerna i Australien, som är öppet för allmänheten.

"Bushwalking" är ett måste i Cooktown och här finns en vandringsled som kallas "Cooktown Scenic Rim Walking Trail". En särskild del av vandringsleden går hela vägen upp till Mount Cook för den som vill ha en lite större utmaning, och få en bedårande utsikt. För övrigt går leden genom mangroveträsk, till stränderna Cherry Tree Bay och Finch Bay där man ofta får vara helt för sig själv, och upp till Grassy Hill med utsikt över inlödet till floden Endeavour. Själv tröttar jag aldrig på att sitta på en bänk uppe på Grassy Hill och se ut över det storslagna landskapet. I de här omgivningarna är naturen ursprunglig, historisk. Cape York är en av de sista platserna på jorden där en mosaik av mangrove, regnskog, savann, floder, bushlandskap och våtmark fortfarande är intakt. En unik vildmark som har vördats av ursprungsbefolkningen i tusentals år, tillbaka till den tid då det fanns en landbrygga mellan Australien och Papua Nya Guinea.

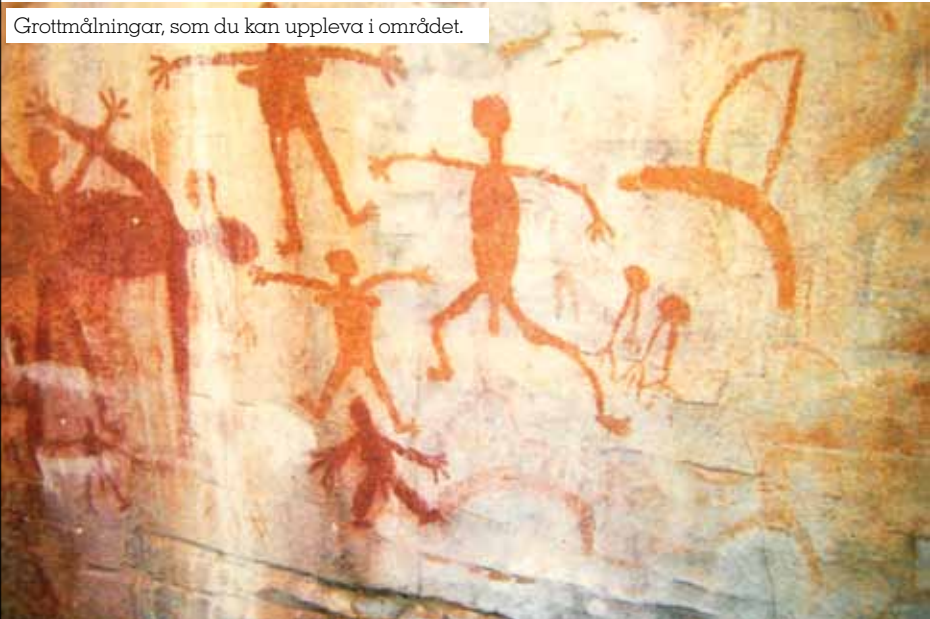
Cooktown är Australiens närmaste stad till de berömda barriärreven, så här är ypperligt att snorkla och dyka. På min jungfruftflykt frågade jag ►

Endeavour River, Cooktown.

Grottmålningar, som du kan uppleva i området.

om det finns hajar ute vid reven.

- Javisst, det finns gott om dem, fick jag till svar. De större håller sig oftast längre ner i vattnet, men om du har tur kan du se dem mellan reven.

Jag var inte riktigt säker på om jag ville ha sådan "tur". Nu hade jag inte heller det, men jag fick se mycket annat fantastiskt. Färgerna och formerna nere i vattnet är som en sagovärld.

Respekt för natur och kultur

Att vara turist i Cape York innebär

ofta att ha privilegiet att få vara ifred. Här finns gott om utrymme, och tystnad. Men markerna är inte något ingenmansland, och stor del tillhör ursprungsbefolkningen, så det bästa sättet att uppleva naturens storslagenhet är att åka med en organiserad tur. Då kan man tryggt få vägledning när det gäller rättigheter och skyldigheter.

En prisbelönt turorganisatör som delar med sig av sin egen unika kultur är Guurrbi Tours, som leds av

"äldremannen" Willie Gordon som berättar om ursprungsbefolkningens "dreaming", kontinentens födelse och mycket mer. Guurrbi Tours har prisbelönats för sitt arbete och ses som ett av Australiens "Ultimate Must-Do Experiences".

"Coloured sands" är ett berg av kompakt sand i vitt, rött och gult vid Elim Beach, norr om Cooktown, en bit utanför aboriginsamhället Hope Vale. Ibland åker turister dit och tittar på sanddynerna nerifrån strandkanten men missar det mest fantastiska med Coloured Sands. Och det är att klättra upp till toppen och få uppleva den storslagna utsikten av ett unikt sandlandskap, som inte går att se nerifrån stranden. Och sedan, att gå en liten bit norrut, och där – böljade mjuka sanddynen ända ner till stranden. Här blir man barn på nytt och det är bara att springa nerför sandberget och njuta av att vara vid liv. Nere på stranden, en bit tillbaka vid ett fuktigt ställe, kan man gräva ett hål i sanden och dricka det framsipprande vattnet som kommer ifrån en underjordisk färskvattenkälla. För att besöka Elim Beach behövs ett tillstånd, som kan köpas på bensinstationen i Hope Vale.

Bank i Cooktown.

Quinkan Country

Det är stjärnklart och månen som lyser är nästan full. Eukalyptusträdens vita stammar reser sig som hägringar i natten. Några nattliga fåglar hörs på avstånd, annars bara det sprakande ljudet från vår eld. På morgonen vaknar jag av ett intensivt krasande utanför tältet. Det är en bushkalkon som letar efter insekter. Väl uppe vill mina medresenärer ha mig med på ett dopp i floden, Laura River.

- Men finns det inte krokodiler? undrar jag skeptiskt.

- Jovisst, men det är sötvattenkrokodiler och de är ofarliga för människor.

Ett svar som inte övertygar mig helt och fullt så det blir ett mycket snabbt dopp för min del. Efteråt smakar det ovanligt bra med frukost.

Området kring orten Laura (väster om Cooktown) kallas för Quinkan Country och har fått sitt namn efter aboriginernas andar, Quinkans, som bor i sandstensklipporna. Quinkan Coun-try tillhör en av de 10 främsta platserna med klippmålningar i världen, och har även blivit klassat som riksintresse, ett välkommet erkännande för ursprungsbefolkningen. Somliga målningar är upp emot 35 000 år gamla, vilket säger en del

Glade Wujal Wujal och barn.

om vilken framstående civilisation Australiens ursprungsbefolkning varit. Långt före något annat folkslag. Bästa sätt att uppleva klippmålningar är förstås med en aboriginsk guide, som man kan boka på Quinkans kulturcenter i Laura. Fantasieggande är att det fortfarande finns klippmålningar "därute" som ingen nu levande människa har sett.

Även om ett besök till Cooktown inte kommer att påverka dig lika mycket

som det påverkat mig, så får du mer än troligt oförglömliga upplevelser. Själv har jag blivit kvar. ★

Länkar

www.guurrbitours.com
www.maaramaka.com
www.quinkancco.com.au

Mere information

www.naturespowerhouse.com.au
www.cooktownandcapeyork.com

Churchill, Manitoba - Kanadas lilla "hot spot"

Slutligen rörde sig den vitgula klumpen bakom busken, reste sig och började gnida magen mot snön. Så fanns det ändå isbjörnar i Churchill, även om det var i slutet av säsongen, och de flesta hade begett sig ut på havsisen, som höll på att packa sig.

Mitt liv lämnar lite tid över till att se TV, men när tillfälle ges, är naturprogram på Discovery eller National Geographic bland mina absoluta favoriter. De två kanalerna har inspirerat mig till många resor och varje gång med stor upplevelse.

Churchill, Manitoba

Ett av resmålen är Churchill, Manitoba. En liten stad med 750 permanenta invånare omgiven av 1 300 isbjörnar, men för övrigt inte en stad

man råkar komma till eftersom inga vägar leder till den. Endast järnväg och flyg förbinder Churchill vid Hudson Bay med omvärlden under hela året. I en relativt kort sommarsäsong kan den nås med fartyg. Det gjorde den danske upptäcktsresanden Jens Munk 1619, men han kom inte ut igen innan isen packade sig omkring fartygen, så man var tvungen att övervintra med den följden att 63 av den 66 man starka besättningen förlorade livet.

Nu är Churchill en av Kanadas små men "heta" platser. Från månadsskiftet maj- juni till slutet av november strömmar turister från hela världen till Churchill för att uppleva den speciella naturen och de vilda djuren i tundraområdet, i oktober och november

är det isbjörnarna som bestämmer dagordningen. De ligger nära staden och människorna, så nära att man har varit tvungen att bygga världens enda isbjörnshägn för de exemplar av rasen, som inte förstår vinken att hålla sig borta ifrån människan. Annars kan det för en björn bli en vecka till tio dagar i isolering och en efterföljande helikopterlift 300-400 km bort.

Att komma dit

Hur svårt det är att komma dit, hade jag ingen aning om från början. Inga danska resebyråer erbjuder resor till Churchill och på paketresemarknaden såg det oöverskådligt, rörigt och dyrt ut. Kontrollen på internet gjorde det inte mycket bättre – det var svårt, för att inte säga nästan omöjligt, att räkna ut vad man egentligen fick för pengarna – och säsongen är så kort att min första föreslagna Churchillresa gick snett på grund av fel semesterplanering. Trist att behöva uppleva!

Året efter var det bättre, och eftersom det också lyckats mig att hitta en nyöppnad lokal operatör som hade ett erbjudande som såg bra ut. Lazy Bear Lodge var namnet – ett "fantastiskt namn", tyckte en av mina bekanta, även om jag då inte helt förstod, vilket träffande namn det var. Men Lazy Bear Lodge blev det, och efter några telefonsamtal var det hela bestämt: En resa från 18-22 november 2008. Lyckligtvis var det så många dagar, annars kanske jag hade missat isbjörnarna beroende på vädret.

Avgång från Winnipeg

Resan utgick från och avslutades i

Winnipeg. Valet föll på flyg – 2 ½ timmar tog resan. Tågresan skulle ta 36 timmar att tillryggalägga om den ändå inte mot slutet skulle behöva ersättas med flyg, eftersom tåget inte är det mest stabila transportmedlet i dessa trakter. I förväg hade jag försäkrat mig om att jag skulle kunna checka in två kollin. Innan min resa till Churchill hade jag varit i Florida och på andra håll i Kanada, så de olika klimattyperna krävde både vinter- som sommarkläder. Vid avresan från Winnipeg var mina "isbjörnars"- kläder uppdelade på båda resväskorna beroende på vikt och omfattning. Det kom som en stor överraskning, då jag vid incheckningen ombads att ge mitt bagage första och andra prioritet. Första prioriteringen skulle komma med planet, andra "om det fanns utrymme". Lyckligtvis kom allt bagage med.

Ankomst till Churchill

Flygturen förde oss över ett landskap som undan för undan blev mer ödsligt. Träden blev färre och färre, och om det fanns buskar, så gömdes de av den drivande snön. Inte en stad, inte ett djur eller en människa kunde ses från flygplanet, så jag närmade mig onekligen några av de mest ödsliga områdena i Kanada, som jag hittills besökt.

Flygplatsen var liten och nästan gömd i snö, och på ingen annan plats som jag har landat på, har jag upplevt en säckkärra som "bagagevagn", men det fungerade.

Vid bagagebandet träffade jag mina reskamrater - amerikaner, kanadensare, briter och en ung engelsk tjej från Australien, som gjort resan från Down Under enbart för att se de kanadensiska isbjörnarna och därefter värma upp sig själv några dagar på Hawaii på hemvägen.

Programmet

Ankomstdagen hade man för sig själv. Jag gick runt i staden och tog de första av många bilder. Jag anmälde mig också till en helikoptertur, men inga andra skrev på listan, så upp att flyga blev det tyvärr inte.

Dag två skulle den stora upplevelseturen med "tundran-buggyn" äga rum. Det snöade och blåste, ►

Vid infarten till staden.

så vi var nog lite spända på vad vi skulle kunna få uppleva i sådant väder. Och verkligheten blev att björnarna rullade ihop och lade sig för att sova. Vinden gjorde det omöjligt för dem att orientera sig. Både på ut- och hemvägen träffade vi på samma björnmamma och hennes unge. De hade inte flyttat sig en meter från morgonen till sent på eftermiddagen. Lazy bears! Det mest upplyftande på vår studieresa var en polarräv, som dök upp ur snön och ett gäng fjällripor, som den unga australiska medresenären fick syn på. Men isbjörnar fanns det ju inga!

Dag tre skulle vi på Lazy Bear Lodge's egen björntur. Joe, vår guide och chaufför, garanterade att vi skulle få se björnar. Vid ett tillfälle trodde han också, att vi skulle få se en förflyttning av en björn från "isbjörnsfängelset", men så blev det inte. Vi körde i omgivningarna och sökte efter spår och hamnade sist i ett område där ett koppel med slädhundar stod bundna. Där brukade några stora hanbjörnar stryka omkring - och bingo. Där fanns de.

- Var, frågade många av oss, för allt flöt ihop. - Bakom buskaget, var svaret. Men jag kunde inte se annat än grenar och snö, men tog för säkerhets skull en massa bilder i den riktningen. Och mycket riktigt - i kameran kunde jag se björnarna, som strax efter kom upp ur sina gömslen, gav sig till att slåss och vältra sig i snön och sen - vila sig. Lazy bears!

Efter en stund kom en isbjörn helt fram till den väl skyddade plattformen baktill på bussen, där jag stod. Man kunde se, att den hade väderkornet inställt på mig när den närmade sig, men jag måste ha använt en felaktig deodorant, för snart beslutade den sig för att svänga av och vandra ut över isen, och efter några steg la den sig ned för att vila. Lazy bear!

Det blev en fantastisk eftermiddag i fem stora isbjörnars sällskap. Då solen sänkte sig, var de fortfarande igång, men vi skulle hem efter en fantastisk händelserik dag. Inte minst för att dagens många bilder skulle ses igenom. Sista dagen var det stadsrundtur i

Churchill, där vi bl a såg minnesmärket efter Jens Munk. Vår guide Joe hade geväret med sig i det fall en isbjörn skulle dyka upp, men vi såg lyckligtvis ingen.

Gruppresa med JYSK Resebyrå

Churchill var en fantastisk destination och jag hörde om de fantastiska upplevelser, som andra grupper hade haft på den stora tundraturen, men där snövädret lurade oss. Därför väntar fortfarande nya upplevelser i Churchill. ★

Under 2010, har även du möjlighet att besöka Churchill, för vänskapsföreningen och JYSK Resebyrå arrangerar tillsammans en gruppresa med dansk reseledare till denna fantastiska plats i november.

Titta på www.curiousexplorer.dk.

Är jag inte söt med mina 700 kg?

Utforska världen med KILROY!

Våra bästa tips till Australien, Nordamerika, Kanada och Nya Zeeland!

Upplev mytomspunna och magiska Ayers Rock (Uluru) i heta Australien på en 3 dagars "Safari in style". Guide, transport, boende och mat ingår.
Fr. 4950:-

Som medlem sparar du 250:-

Som medlem får du naturligtvis även rabatt på flyg och andra produkter!

Australien

Gör din egen roadtrip i Nordamerika! Hyr en husbil och du bestämmer själv resrutt och tempo! Husbil i Kalifornien, 10 dagar med plats för 5 personer.
Fr. 12 475:-

Som medlem sparar du 620:-

Som medlem får du naturligtvis även rabatt på flyg och andra produkter!

Nordamerika

Res till Kanada och besök någon av de vackra nationalparkerna, skidorterna och vingårdarna! Husbil från Vancouver, 10 dagar med plats för 5 personer.
Fr. 9500:-

Som medlem sparar du 475:-

Som medlem får du naturligtvis även rabatt på flyg och andra produkter!

Kanada

Utforska Nya Zeeland på egen hand med husbil. Nya Zeeland bjuder på höga berg, vackra fjordar och kritvita stränder! Husbil från Auckland, 10 dagar.
Fr. 6420:-

Som medlem sparar du 320:-

Som medlem får du naturligtvis även rabatt på flyg och andra produkter!

Nya Zeeland

0771 - 545 769

STOCKHOLM - GÖTEBORG - LUND - UPPSALA

www.kilroy.se

Information från vänskapsföreningen för Australien och Nya Zeeland

Det är tufft i resebranschen. Jysk Resebyrå har därför lagt ner kontoret i Oslo och inlett ett samarbete med Kilroy. Avtalet med Kilroy i Sverige är nu klart (se annan plats på denna sida) och kommer att innebära många fördelar för oss i Sverige eftersom Kilroy har kontor på några ställen i landet. Höstens arrangemang för medlemmarna har varit uppskattade men inte särskilt välbesökta. För att få en bättre uppfattning om vad medlemmarna egentligen vill ha ut av sitt medlemskap, kommer vi att under våren gå ut med en enkät. Efter det att svaren har bearbetats kommer vi att redovisa resultaten och vidta de åtgärder som behövs. För att svaren skall vara representativa är det viktigt att så många som möjligt, helst alla, besvarar enkäten. Så därför vill jag be dig att du tar dig den tid som behövs för att besvara enkäten så att vi får dina synpunkter på vår verksamhet.

I höstas informerade vi om att två presentkort à 1.500 kronor skulle lottas ut bland dem som betalar/förnyar medlemsavgiften under perioden 25.5-31.12 2009. Lottdragningen har nu skett och namnen på vinnarna publiceras i detta nummer. Det kan vara på sin plats att här påminna om vad ett medlemskap i ANZFS kan ge. Avtalet med Kilroy ger 5% rabatt på resor. Det innebär till exempel att en familj som reser till Nya Zeeland till en bruttokostnad av 50.000 kronor endast betalar 47.5000 kronor, det vill säga en besparing på 2.500 kronor, vilket gott och väl motiverar en medlemsavgift på 150 kronor per hushåll. Dessutom får man fyra nummer

av medlemstidningen Curious, tillgång till hemsidan och delta i föreningens arrangemang till reducerad kostnad. Om du ska få del av erbjudanden och information om resekvällar är det nödvändigt att du har anmält din mailadress till post@curiousexplorer.dk.

Vi ser fram emot ett nytt och spännande år!

Bästa hälsningar

Erwin Apitzsch
Ordförande

Nordmannavägen 4, 224 75 Lund
Tel 046-14 48 65 (bostad), 0708-14 48 65 (mobil)
E-post: erwin.apitzsch@curiousexplorer.se

Information från vänskapsföreningen för Kanada och USA

Årsmöte i Stockholm

Den Kanadensisk-Amerikanska vänskapsföreningen håller sitt årsmöte **lördagen den 10 april kl. 13.00 på Hotell Adlon**, Vasagatan 42 i Stockholm. Utöver sedvanliga årsmötesförhandlingar kommer vi att orientera om det nya samarbetet med resebyrå Kilroy. Den som vill diskutera ev reseplanering kan få göra det individuellt med någon av de kunniga ledamöterna i styrelsen. Dagordning och övriga handlingar för årsmötet kommer att finnas på hemsidan. Välkomna!

Samarbete med resebyrå KILROY

Som framgår i ledaren och nedan har vi efter snabba och intensiva förhandlingar lyckats få en ny samarbetspartner för researrangemang. Vår nya partner är KILROY AB, Sweden med resebyråer på fyra platser i Sverige: Stockholm, Uppsala, Göteborg och Lund. Vi är mycket glada över detta avtal och ser fram emot detta samarbete. Avtalet blev klart den 15 februari.

Avtalet innebär bl a följande:

- § Alla medlemmar får 5% rabatt på hela inköpssumman av researrangemang där något av vänskapsföreningarnas fyra kontaktländer ingår. För enbart köp av flygbiljetter ges ingen rabatt. Tillgång till resebyråer på de fyra platserna i Sverige
- § Möjlighet till kostnadsfri tidsbeställd reserådgivning i samband med reseplanering
Speciella erbjudanden till medlemmarna i varje nummer av Curious och även separata erbjudanden via mail som föreningen förmedlar
- § Reseinformation/resekvällar som styrelsen nu ska planera tillsammans med Kilroy

När du ska beställa ditt researrangemang uppger du ditt medlemsnummer som du fick med förra numret av Curious. Om du ska få del av erbjudanden och information om resekvällar är det nödvändigt att du har anmält din mailadress till post@curiousexplorer.dk.

Axel Sandahl
Ordförande

Presentation av KILROY Sweden AB

KILROY travels har sina rötter hos studenterna och har arbetat sedan slutet av 40-talet med att hjälpa res- och lärorörstande ungdomar ut i världen. Bland våra största destinationer är "vänskapsländerna" med Australien och USA i täten följt av Nya Zeeland och Kanada. Vi har gedigna kunskaper som gör att vi kan finna spännande resvägar till rätt pris samt arbetat fram ett stort urval av lokala arrangemang. Vi erbjuder hotell, hyrbilar, husbilar, segling, trekking och upplevelseturer på allt från 3 dagar upp till 3 månader, självklart med lokala guider. **Även** jordenrunt biljetter är något av vår specialitet. Resuppläggen har under åren växt i popularitet och attraherar idag inte bara studenter och ungdomar utan resenärer i alla åldrar är våra kunder.

För att kunna erbjuda Dig och ditt resällskap just den resan ni drömmer om erbjuder vi gratis reserådgivning. Du bokar in en tid på något av våra kontor i Uppsala, Stockholm, Göteborg eller Lund där ni kan sitta ner och gå igenom vad ni vill uppleva under resan. Ni får med er konkreta förslag som ni sedan kan ta med er hem och gå igenom i lugn och ro.

Vi har även en avdelning för utlandsstudier, KILROY education, där vi samarbetar med universitet och college i framförallt Australien och USA men även på Nya Zeeland och i Kanada. Våra studierådgivare hjälper dig att hitta rätt universitet och utbildning. Vi guidar dig igenom hela ansökningsprocessen, betygsöversättningar, boende, visum och stipendier. KILROY education hjälper även duktiga idrottare att få idrottsstipendium i USA.

KILROY ser verkligen fram emot samarbetet med vänskapsföreningarna!

Monica Murphy, VD

B-Economique NORGE P.P. PORTO RETALT 30450

#01 FEBRUARI 10

Australien
Nya Zeeland
Kanada
USA

Vill du skriva i Curious?

Har du varit på en längre resa i något av våra destinationsländer? Har du erfarenheter och tips som du vill dela med dig till andra medlemmar, ta då kontakt med post@curioiusexplorerer.se

